



Samenvatting van het proefschrift

M.C.G. de Graaf
"The Role of Food in Gastrointestinal Symptoms -The Influence of Various Food components and psychological factors"

Promotiedatum: 8 maart 2024

Universiteit: Universiteit Maastricht

Promotores:

Prof. dr. D. Jonkers

Prof. dr. D. Keszthelyi

Copromotor:

Em. prof. dr. F. Brouns

Voeding speelt een belangrijke rol bij het ontstaan van maagdarmklachten bij het prikkelbare darmsyndroom (PDS), inflammatoire darmziekten (IBD) en niet-coeliakie gerelateerde gluten/tarwe sensitiviteit (NCGS/NCWS). In dit proefschrift hebben we de invloed onderzocht van het voedingspatroon, verschillende voedselproducten en -componenten alsook van psychologische factoren.

Bij een vergelijking van de gebruikelijke voedingsinname van IBD- en PDS-patiënten met gezonde vrijwilligers zagen we een lagere dieetkwaliteit bij de patiënten, maar geen verschil in de inflammatoire potentie van het dieet. Een lagere dieetkwaliteit was geassocieerd met meer ontsteking bij IBD-patiënten en met meer klachten bij PDS-patiënten. Tevens was een meer pro-inflammatoir dieet geassocieerd met hogere buikpijnscores in IBD-patiënten. De inname van dicarbonylen en versuikerde eiwitten was vergelijkbaar tussen deze groepen en niet geassocieerd met ontsteking in de darm.

Voedselintolerantie en -vermijding werden meer gerapporteerd door PDS-patiënten dan door gezonde vrijwilligers. Voedselvermijding was niet geassocieerd met het type klachten, maar wel met de diagnose PDS, het

vrouwelijke geslacht en hogere screeningscores voor somatisatie en vermijdende/ restrictieve voedselinname-stoornis (ARFID).

In twee interventiestudies hebben we de effecten getest van zes verschillende broden (gist- en zuurdesem-gefermenteerd brood gemaakt van broodtarwe, spelt en emmer), in individuen met zelf-gerapporteerde NCWS. De meerderheid rapporteerde klachten van ten minste één van de broodsoorten, maar op groepsniveau konden we geen conclusies trekken. We hebben ook een interventiestudie gedaan naar het effect van verwachting versus daadwerkelijke gluteninname op klachten bij individuen met zelf-gerapporteerde NCGS. We concludeerden dat het gecombineerde effect van verwachting en daadwerkelijke gluteninname het grootste effect had. Dit wijst op een nocebo effect en daarmee op een mogelijke rol van de hersen-darm as bij NCGS. We kunnen echter een (additioneel) effect van gluten niet uitsluiten.

Samenvattend laten de resultaten van dit proefschrift de complexiteit en diversiteit van de triggers en mechanismen van voedingsgerelateerde klachten zien, waarvoor een gepersonaliseerde en multidisciplinaire behandeling nodig is.